

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра теорії та методики фізичної культури**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
декан факультету здоров'я
та фізичного виховання
Сивохоп Е.М.
“ 30 ” *серпня* 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДАПТИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський) рівень
Галузь знань:	А Освіта
Спеціальність:	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність:	А4.11 Середня освіта (Фізична культура)
Освітня програма:	Фізична культура
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова навчання:	українська

Робоча програма з навчальної дисципліни «Адаптивне фізичне виховання у закладах освіти» для здобувачів вищої освіти галузі знань А Освіта, спеціальності: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність: А4.11 Середня освіта (Фізична культура), освітньої програми «Фізична культура».

Розробник: **Молнар М.В.**, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, кандидат наук з фізичного виховання і спорту.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури

Протокол №13 від 26 червня 2025 року.

Завідувач кафедри ТМФК Маріонда І.І.

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 12 від 30 червня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Філак Ф.Г.

© Молнар М.В.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», червень 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС: 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 120	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 42 самостійної роботи студента – 78	1-й	1-й
	Лекції:	
	14	10
	Лабораторні:	
	28	4
Вид підсумкового контролю: залік	Індивідуальна робота:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: письмове тестування	Самостійна робота:	
	78	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Адаптивне фізичне виховання у закладах освіти» є засвоєння студентами теоретичних знань і методичних навичок в організації та проведенні різних форм занять в системі фізичного виховання України з урахуванням психофізичних особливостей розвитку людини у різні вікові періоди.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних:

ЗК1. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.

ЗК3. Здатність організовувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.

Фахових:

ФК5. Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.

ФК11. Здатність проєктувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

ФК12. Здатність до здійснення об'єктивного оцінювання і аналізу результатів навчання з фізичної культури і модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК13. Здатність формувати у здобувачів освіти знання та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережливих і здоров'яформувальних середовищ.

ФК14. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Адаптивне фізичне виховання у закладах освіти» є опанування таких компонентів (ОК) освітньої програми (ОП): немає

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Фізична культура», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання
Демонструє знання і уміння проєктування навчального процесу з фізичної культури, обирає форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.
Вміє проводити об'єктивне оцінювання і аналіз результатів навчання з фізичної культури та модифікувати навчальну діяльність з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
Демонструє уміння формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, володіє вміннями будувати комунікацію з усіма учасниками

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Адаптивне фізичне виховання»:

Програмні результати навчання
Знання і уміння проєктувати навчальний процес із фізичної культури, обирати форми і методи навчання з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.
Вміння проводити об'єктивне оцінювання і аналіз результатів навчання з фізичної культури та модифікувати навчальну діяльність з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
Уміння формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, володіє вміннями будувати комунікацію з усіма учасниками

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- виконання письмових завдань;
- виступи на лабораторних заняттях;
- тести;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання письмових завдань, виступи на практичних (семінарських) заняттях.

Форма модульного контролю: письмове тестування

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Письмове завдання	Модульна контрольна робота	Сума
T1-T2	T3-T4	T5-T6	T7-T8	T9-T10	T11-T12	T12-T13			
3	3	3	3	3	3	3	11	50	100

T1, T2 ... - теми занять

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Письмове завдання	Модульна контрольна робота	Сума
T15-T16	T17-T18	T19-T20	T21-T22	T23-T24	T25-T26	T27			
3	3	3	3	3	3	3	11	50	100

T15, T16 ... - теми занять

**Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни
для денної форми навчання**

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття	13	39	13	39
Письмове завдання	1	11	1	11
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії модульного поточного оцінювання

Модульне поточне оцінювання проводиться під час лабораторних занять. Оцінка складається з оцінок за виступи на семінарських заняттях (1-2 бали за кожен виступ) та оцінок за участь в обговоренні виступів та презентаційних матеріалів (1 бал за обговорення виступу). Максимальна оцінка за роботу на лабораторних заняттях не може перевищувати 39 балів.

До цієї оцінки додається оцінка за виконання письмового завдання (1-11 балів).

Максимальна оцінка за модульне поточне оцінювання – 50 балів в сумі.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання модульного контрольного тестування проводиться за 50-бальною шкалою з використанням тестових завдань. Пропонується 20 варіантів тестів по 10 питань в кожному варіанті. Всього 200 тестових завдань. На кожне питання дається 4 варіанти відповідей, всього 800 варіантів відповідей. Правильними можуть бути від одної до 4 відповідей. Вибрані всі правильні відповіді на одне питання оцінюються у 5 балів.

Таким чином, максимальна оцінка студента за модульне контрольне тестування – 50 балів. До цієї оцінки додається оцінка за модульне поточне оцінювання (від 0 до 50 балів).

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни розраховується як середнє арифметичне оцінок за перший і другий модуль.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Залік є підсумковим контролем. Залік проводиться у формі усних відповідей на 3 питання екзаменаційного білету та відповідей на додаткові питання.

Критеріями оцінювання усної відповіді на заліку є те, наскільки студент повно володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та

практичних задач, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами.

Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS

СУМА БАЛІВ за 100- бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання усних відповідей на питання екзаменаційного білету:

Оцінку «зараховано» (90-100 балів, A) заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «зараховано» (82-89 балів, B) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі

відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

Оцінку **«зараховано» (74-81 бал, С)** заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку **«зараховано» (64-73 бали, D)** – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає на заняттях, чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку **«зараховано» (60-63 бали, E)** – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка **«не зараховано» (35-59 балів, FX)** – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку **«не зараховано» (35 балів, F)** – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Адаптивне фізичне виховання для дітей і підлітків з порушеннями зору. Специфічні проблеми і компенсаторні можливості психіки дитини з порушеннями зору. Елементарні засади тифлопсихології. Умови для адаптивного фізичного виховання у закладах освіти для дітей і підлітків з порушеннями зору.

Тема 2. Адаптивне фізичне виховання для дітей і підлітків з порушеннями слуху. Специфічні проблеми і компенсаторні можливості психіки дитини з порушеннями слуху. Основи сурдопсихології. Поняття про предмет і цілі сучасної дефектології.

Тема 3. Адаптивне фізичне виховання і спорт осіб з порушеннями інтелектуального розвитку. Етіологія розумової відсталості. Характерні риси стану розумової відсталості. Затримки фізичного розвитку у розумово відсталих дітей. Характеристики інтелектуальних порушень і педагогічні принципи організації виховання та фізичного виховання розумово відсталих дітей. Рухливі ігри як засіб адаптивної фізкультури. Спорт і змагальна активність інвалідів з порушеннями інтелекту.

Тема 4. Адаптивне фізичне виховання дітей та підлітків з інвалідизуючими захворюваннями центральної нервової системи: ДЦП, периферичним паралічем, епілепсією. Причини виникнення і види дитячих церебральних (спастичних) паралічей (ДЦП). Уроджені (безумовні) рефлексії та умовно-рефлекторні реакції дитини, їх роль у формуванні патології руху і використання у фізичній реабілітації. Форми ДЦП. Фізичні вправи і тренажерні пристрої для збільшення активних рухів у дітей з ДЦП. В'ялі (периферичні) паралічі, можливості адаптивної фізкультури. Епілепсія та причини інвалідності хворих. Особливості організації фізичних вправ для дітей та підлітків з інвалідизуючими захворюваннями центральної нервової системи.

Модуль 2

Тема 5. Адаптивне фізичне виховання дітей та підлітків з інвалідизуючими травмами спинного мозку. Причини виникнення травм спинного мозку. Клінічні симптоми та розлади після травми спинного мозку. В'ялі (периферичні) паралічі, можливості адаптивної фізкультури. Особливості організації фізичних вправ для дітей та підлітків з інвалідизуючими травмами спинного мозку.

Тема 6. Інваліди молодого віку внаслідок травм і каліцтв. Загальні риси і специфічні особливості інвалідності у молодому віці. Поширеність інвалідності, пов'язаної із втратою кінцівки, ушкодженнями хребта або таза. Психологія хвороби та інвалідність. Формування особистісної картини хвороби, механізми психологічного захисту, проблеми життя, смерті,

суїцидальної поведінки. Посттравматичний больовий синдром і шляхи його подолання. Депресивний синдром, первинні навички роботи із проблемною особистістю.

Тема 7. Адаптивне фізичне виховання в похилому віці та старості. Вікова психопатологія і стареча неміч. Концепція старіння як хвороби. Емпірична система рухової активності академіка О.М. Амосова як протидія надмірному старінню. “Ідеальний” хоспіс з позицій адаптивної фізичної культури.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота
Модуль 1											
Лекційний курс											
1. Адаптивне фізичне виховання для дітей і підлітків з порушеннями зору. Специфічні проблеми і компенсаторні можливості психіки дитини з порушеннями зору. Елементарні засади тифлопсихології. Умови для адаптивного фізичного виховання у закладах освіти для дітей і підлітків з порушеннями зору.		2						2			
2. Адаптивне фізичне виховання для дітей і підлітків з порушеннями слуху. Специфічні проблеми і компенсаторні можливості психіки дитини з порушеннями слуху. Основи сурдопсихології. Поняття про предмет і цілі сучасної дефектології.		2						2			
3. Адаптивне фізичне виховання і спорт осіб з порушеннями інтелектуального		2						2			

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Особливості організації фізичних вправ для дітей та підлітків з інвалідизуючими захворюваннями центральної нервової системи.												
Разом за модуль	8						6					
Практичний курс												
1. Мета і завдання адаптивного фізичного виховання у закладах освіти. Суть поняття «адаптивне фізичне виховання» (АФВ). Становлення адаптивного фізичного виховання в Україні.				2								
2. Теорія АФВ. Викладач в адаптивному фізичному вихованні. Суть, мета, задачі та специфіка адаптивного фізичного виховання у закладах освіти.				2								
3. Вікова періодизація розвитку дитини. Психофізичні та психофізіологічні особливості розвитку дітей у різні вікові періоди.				2								
4. Соціальні та біологічні фактори, що впливають на розвиток дитини.				2								
5. Специфічні проблеми і компенсаторні можливості психіки дитини з порушеннями зору. Елементарні засади тифлопсихології. Адаптивне фізичне виховання для дітей і підлітків з порушеннями зору. Умови для адаптивного				2					2			

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
фізичного виховання у закладах освіти для дітей і підлітків з порушеннями зору.												
6. Специфічні проблеми і компенсатори можливості психіки дитини з порушеннями слуху. Основи сурдопсихології. Адаптивне фізичне виховання для дітей і підлітків з порушеннями слуху. Поняття про предмет і цілі сучасної дефектології.				2								
Модульна контрольна робота 1				2								
Разом за модуль				14					2			
Модуль 2.												
Лекційний курс												
1. Адаптивне фізичне виховання дітей та підлітків з інвалідизуючими травмами спинного мозку. Причини виникнення травм спинного мозку. Клінічні симптоми та розлади після травми спинного мозку. В'ялі (периферичні) паралічі, можливості адаптивної фізкультури. Особливості організації фізичних вправ для дітей та підлітків з інвалідизуючими травмами спинного мозку.		2						2				
2. Інваліди молодого віку внаслідок травм і каліцтв. Загальні риси і специфічні		2						2				

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
особливості інвалідності у молодому віці. Поширеність інвалідності, пов'язаної із втратою кінцівки, ушкодженнями хребта або таза. Психологія хвороби та інвалідність. Формування особистісної картини хвороби, механізми психологічного захисту, проблеми життя, смерті, суїцидальної поведінки. Посттравматичний больовий синдром і шляхи його подолання. Депресивний синдром, первинні навички роботи із проблемною особистістю.												
3. Адаптивне фізичне виховання в похилому віці та старості. Вікова психопатологія і стареча неміч. Концепція старіння як хвороби. Емпірична система рухової активності академіка О.М. Амосова як протидія надмірному старінню. “Ідеальний” хоспіс з позицій адаптивної фізичної культури.		2										
Разом за модуль		6					4					
Практичний курс												
1. Адаптивне фізичне виховання і спорт осіб з порушеннями інтелектуального розвитку. Етіологія розумової відсталості. Характерні риси стану розумової відсталості. Затримки фізичного розвитку у				2								

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
розумово відсталих дітей. Характеристики інтелектуальних порушень і педагогічні принципи організації виховання та фізичного виховання розумово відсталих дітей.												
2. Рухливі ігри як засіб адаптивної фізкультури. Спорт і змагальна активність інвалідів з порушеннями інтелекту.				2								
3. Адаптивне фізичне виховання дітей та підлітків з інвалідизуючими захворюваннями центральної нервової системи: ДЦП, периферичним паралічем, епілепсією. Причини виникнення і види дитячих церебральних (спастичних) паралічей (ДЦП). Уроджені (безумовні) рефлексії та умовно-рефлекторні реакції дитини, їх роль у формуванні патології руху і використання у фізичній реабілітації. Форми ДЦП. Фізичні вправи і тренажерні пристрої для збільшення активних рухів у дітей з ДЦП. В'язлі (периферичні) паралічі, можливості адаптивної фізкультури. Епілепсія та причини інвалідності хворих. Особливості організації фізичних вправ для дітей та підлітків з інвалідизуючими захворюваннями центральної				2					2			

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
нервової системи.												
4. Засоби адаптивної фізичної культури як складова педагогічного процесу для дітей-інвалідів із захворюваннями центральної нервової системи.				2								
5. АФВ дітей та підлітків з інвалідизуючими травмами спинного мозку. Причини виникнення травм спинного мозку. Клінічні симптоми та розлади після травми спинного мозку. В'ялі (периферичні) паралічі, можливості адаптивної фізкультури. Особливості організації фізичних вправ для дітей та підлітків з інвалідизуючими травмами спинного мозку.				2								
6. Адаптивне фізичне виховання в похилому віці та старості. Вікова психопатологія і стареча неміч. Концепція старіння як хвороби. Емпірична система рухової активності академіка О.М. Амосова як протидія надмірному старінню. «Ідеальний» хоспіс з позицій адаптивної фізичної культури.				2								
Модульна контрольна робота 2				2								
Разом за модуль				14					2			
Разом		14		28				8		4		

6.3. Теми лабораторних занять

Назва теми	Форма навчання	
	денна	заочна
Модуль 1		
1. Мета і завдання адаптивного фізичного виховання у закладах освіти. Суть поняття «адаптивне фізичне виховання» (АФВ). Становлення адаптивного фізичного виховання в Україні.	2	
2. Теорія АФВ. Викладач в адаптивному фізичному вихованні. Суть, мета, задачі та специфіка адаптивного фізичного виховання у закладах освіти.	2	
3. Вікова періодизація розвитку дитини. Психофізичні та психофізіологічні особливості розвитку дітей у різні вікові періоди.	2	
4. Соціальні та біологічні фактори, що впливають на розвиток дитини.	2	
5. Специфічні проблеми і компенсаторні можливості психіки дитини з порушеннями зору. Елементарні засади тифлопсихології. Адаптивне фізичне виховання для дітей і підлітків з порушеннями зору. Умови для адаптивного фізичного виховання у закладах освіти для дітей і підлітків з порушеннями зору.	2	2
6. Специфічні проблеми і компенсаторні можливості психіки дитини з порушеннями слуху. Основи сурдопсихології. Адаптивне фізичне виховання для дітей і підлітків з порушеннями слуху. Поняття про предмет і цілі сучасної дефектології.	2	
Модуль 1	2	
8. Адаптивне фізичне виховання і спорт осіб з порушеннями інтелектуального розвитку. Етіологія розумової відсталості. Характерні риси стану розумової відсталості. Затримки фізичного розвитку у розумово відсталих дітей. Характеристики інтелектуальних порушень і педагогічні принципи організації виховання та фізичного виховання розумово відсталих дітей.	2	
9. Рухливі ігри як засіб адаптивної фізкультури. Спорт і змагальна активність інвалідів з порушеннями інтелекту.	2	
10. Адаптивне фізичне виховання дітей та підлітків з інвалідизуючими захворюваннями центральної нервової системи: ДЦП, периферичним паралічем, епілепсією. Причини виникнення і види дитячих церебральних	2	2

Назва теми	Форма навчання	
	денна	заочна
(спастичних) паралічей (ДЦП). Уроджені (безумовні) рефлекси та умовно-рефлекторні реакції дитини, їх роль у формуванні патології руху і використання у фізичній реабілітації. Форми ДЦП. Фізичні вправи і тренажерні пристрої для збільшення активних рухів у дітей з ДЦП. В'ялі (периферичні) паралічі, можливості адаптивної фізкультури. Епілепсія та причини інвалідності хворих. Особливості організації фізичних вправ для дітей та підлітків з інвалідизуючими захворюваннями центральної нервової системи.		
11. Засоби адаптивної фізичної культури як складова педагогічного процесу для дітей-інвалідів із захворюваннями центральної нервової системи.	2	
12. Адаптивне фізичне виховання дітей та підлітків з інвалідизуючими травмами спинного мозку. Причини виникнення травм спинного мозку. Клінічні симптоми та розлади після травми спинного мозку. В'ялі (периферичні) паралічі, можливості адаптивної фізкультури. Особливості організації фізичних вправ для дітей та підлітків з інвалідизуючими травмами спинного мозку.	2	
13. Адаптивне фізичне виховання в похилому віці та старості. Вікова психопатологія і стареча неміч. Концепція старіння як хвороби. Емпірична система рухової активності академіка О.М. Амосова як протидія надмірному старінню. «Ідеальний» хоспіс з позицій адаптивної фізичної культури.	2	
Модуль 2	2	
Разом	28	4

6.4. Самостійна робота

Назва теми	Форма навчання	
	денна	заочна
Модуль 1		
1. Мета і завдання адаптивного фізичного виховання у закладах освіти. Суть поняття «адаптивне фізичне виховання» (АФВ).	2	2
2. Становлення адаптивного фізичного виховання в Україні.	2	2
3. Теорія АФВ. Викладач в адаптивному фізичному вихованні. Суть, мета, задачі та специфіка адаптивного фізичного виховання у закладах освіти.	2	2

Назва теми	Форма навчання	
	денна	заочна
4. Вікова періодизація розвитку дитини.	2	4
5. Психофізичні та психофізіологічні особливості розвитку дітей у різні вікові періоди.	2	4
6. Соціальні та біологічні фактори, що впливають на розвиток дитини.	2	2
7. Специфічні проблеми і компенсаторні можливості психіки дитини з порушеннями зору. Елементарні засади тифлопсихології.	2	2
8. Адаптивне фізичне виховання для дітей і підлітків з порушеннями зору. Умови для адаптивного фізичного виховання у закладах освіти для дітей і підлітків з порушеннями зору.	2	4
9. Специфічні проблеми і компенсаторні можливості психіки дитини з порушеннями слуху. Основи сурдопсихології.	2	4
10. Адаптивне фізичне виховання для дітей і підлітків з порушеннями слуху.	2	4
11. Поняття про предмет і цілі сучасної дефектології.	2	2
12. Підбір спеціальних вправ АФВ для дітей із порушеннями зору.	2	4
13. Підбір спеціальних вправ АФВ для дітей із порушеннями слуху.	2	4
Модуль 1	2	
15. Адаптивне фізичне виховання і спорт осіб з порушеннями інтелектуального розвитку.	2	4
16. Етіологія розумової відсталості. Характерні риси стану розумової відсталості.	2	4
17. Затримки фізичного розвитку у розумово відсталих дітей.	2	4
18. Характеристики інтелектуальних порушень і педагогічні принципи організації виховання та фізичного виховання розумово відсталих дітей.	2	4
19. Рухливі ігри як засіб адаптивної фізкультури.	2	2
20. Спорт і змагальна активність інвалідів з порушеннями інтелекту.	2	2
21. Підбір спеціальних вправ АФВ для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку.	2	4
22. Адаптивне фізичне виховання дітей та підлітків з інвалідизуючими захворюваннями центральної нервової системи: ДЦП, периферичним паралічем, епілепсією.	2	4

Назва теми	Форма навчання	
	денна	заочна
23. Причини виникнення і види дитячих церебральних (спастичних) паралічей (ДЦП). Уроджені (безумовні) рефлекси та умовно-рефлекторні реакції дитини, їх роль у формуванні патології руху і використання у фізичній реабілітації. Форми ДЦП.	2	4
24. Фізичні вправи і тренажерні пристрої для збільшення активних рухів у дітей з ДЦП. В'язлі (периферичні) паралічі, можливості адаптивної фізкультури.	2	4
25. Епілепсія та причини інвалідності хворих.	2	4
26. Особливості організації фізичних вправ для дітей та підлітків з інвалідизуючими захворюваннями центральної нервової системи.	2	4
27. Засоби адаптивної фізичної культури як складова педагогічного процесу для дітей-інвалідів із захворюваннями центральної нервової системи.	2	4
28. Адаптивне фізичне виховання дітей та підлітків з інвалідизуючими травмами спинного мозку.	2	4
29. Причини виникнення травм спинного мозку. Клінічні симптоми та розлади після травми спинного мозку.	2	4
30. В'язлі (периферичні) паралічі, можливості адаптивної фізкультури.	2	4
31. Особливості організації фізичних вправ для дітей та підлітків з інвалідизуючими травмами спинного мозку.	2	4
32. Адаптивне фізичне виховання в похилому віці та старості.	2	4
33. Вікова психопатологія і стареча неміч.	2	2
34. Концепція старіння як хвороби.	2	2
35. Емпірична система рухової активності академіка О.М. Амосова як протидія надмірному старінню.	2	
36. «Ідеальний» хоспіс з позицій адаптивної фізичної культури.	2	
37. Практика впровадження АФВ у закладах освіти.	2	2
38. АФВ, медицина та медична реабілітація.	2	2
Модуль 2	2	
Разом	78	106

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: засоби мультимедіа.

Програмне забезпечення: робоча програма; електронні варіанти лекцій, презентації лекційного матеріалу, методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять та самостійної роботи.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Теорія і методика фізичного виховання / Методика фізичного виховання різних груп населення. Підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту / Під ред. Т.Ю. Круцевич. К.: НУФВСУ «Олімпійська література», 2008. – Т. 1. 392 с.

2. Маріонда, І.І., & Мордвінцев, Г.О. (2023). Роль адаптивного фізичного виховання в системі педагогічної освіти. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки, 90, 90–93.

3. Товт В.А., Дуло О.А., Щерба М.Ю. Основи теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник. – Ужгород: «Графіка», 2010. – 138 с.

Допоміжна література

1. Гарнусова, В.В., Ракітіна, Т.І., & Оргеєва, С.В. (2021). Адаптивне фізичне виховання для людей з ослабленим здоров'ям. У Фізичне виховання в контексті сучасної освіти: тези доповідей XVI Міжнародної науковометодичної конференції. Київ: Національний авіаційний університет, 53–58.

2. Рибалко, Л.М., & Білоус, В. (2021). Адаптивне фізичне виховання дітей з порушенням зору (Дис. канд. наук з фіз. виховання і спорту). Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 255–259.

3. Савенкова, О.В., & Єланська, О.О. (2021, грудень). Адаптивне фізичне виховання як новий напрямок в системі освіти. У 6-та Міжнародна науково-практична конференція “International scientific innovations in human life” Манчестер: Cognum Publishing House, 391.

4. Турчак, А.Л., & Маркова, О.В. (2024). Адаптивне фізичне виховання і соціальна справедливість. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, 214, 339–347.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Матеріали сайту електронного навчання УжНУ.
2. Електронні варіанти лекцій, навчальний посібник, інтернет-ресурси, <http://www.sportkniga.kiev.ua/product/1119/1.html>; www.ovc.kharkov.ua/sotmfv-2ed.pdf.
3. ТМВФ: архів науково-теоретичних журналів <http://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/issue/archive>